

LÁBNYOMOM...

Nagy valószínűség szerint, hozzám közel álló emberek úgy fognak meghalni, hogy nem fogják megismerni azokat az eseményeket, amik a saját döntéseik és az én álláspontom mögött állnak. Ennek igencsak összetett, messze nyúló okai vannak. Férfiak kis csoportja hetente zárt ajtók mögött összeül, hogy megszavazzák bizonyos témákról, mi isten véleménye! Egy ilyen, a nyolcvanas évek elején történt zárt ajtós szavazás, döntően befolyásolta az én életem is. Történetem azonban messzebbre nyúlik vissza, életemet jóval a születésem előtti események alakították.

Szüleim gyermekkorukban lettek tanúk, és még 1956 előtt Budapesten a Reuter Ferenc utcai királyság teremben ismerték meg egymást. Mindkét ágon nagyszüleim is csatlakoztak az "igazsághoz" bár ez nagyapáim esetében a dohányzás elhagyása miatt később történt. Apukám nem hitt az 1975-ös Armageddon elméletben, ezért családjukat akkor "csak" a szokásos sürgősség érzete jellemezte! Így senkit nem ért meglepetés, hogy nem Armageddon, hanem én jöttem, nyolc gyerek közül a hetediknek. Kis koromban szinte csak tanúkat ismertem, ezért a szervezeti tanítások magát a valóságot jelentették nekem. Hamar úgy szocializálódtam, hogy vagyunk mi tanúk, és a világiak.

Az életem első szakaszának a 6 éves koromig terjedő időszakot tekintem. Ezt jól el tudom különíteni egy ekkor bekövetkező költözés miatt. A Társulat kiadványai és a Bibliával kapcsolatos első emlékeim is erre az időre tehetők. Emlékszem rá, hogy anyukám esténként a "Hallgass a nagy tanítóra" könyvet olvasta nekem, és a Bibliát is, amiből József kalandos és fordulatos története volt a kedvencem. Az összejövetelek végtelenül hosszúnak tündek, és rendkívül unalmasnak. Mint később megtudtam valóban hosszabbak voltak, még az előírtnál is. Szerencsémre nagyon szerettem rajzolni, így ezzel jól elfoglaltam magam. A "tanulásokat" (akkoriban így neveztük az összejöveteleket) az örök élethez vezető szükséges nyűgnek könyveltem el. Ezért felnőtt koromban mélyen együtt éreztem az összejöveteleken nyűglődő gyerekekkel!

Már akkor tudatosodott bennem, hogy vallási tevékenységünk illegális. Tudtam a házuk falába épített rejtett irodalom tárolóról, az írógéppel végzett irodalomszorosításról, arról hogy a hatóságok üldöznek minket, és hogy a nyomozóknak miről nem szabad beszélni! Ez kiegészítve azokkal a bibliai és modern kori történetekkel, amik azt igyekeztek igazolni, hogy Jehova mindig megvédi a népét, izgalmas, kalandos dolognak tűnt. Az óvodában találkoztam először "világiakkal". Volt egy tanú évfolyamtársam, így nem éreztem magam egyedül hitnézeteinkkel. Sok tanú volt a falunkban, (ma város) az ovi már "jól bejáratos" volt, ismerték és tolerálták az ünnepekhez való hozzáállásunkat. Mivel nem szerettem oviba járni, az ünnepek kapcsán keletkezett plusz szünnapoknak csak örültem. Alapvetően ez egy boldog időszak volt, azonban hiányoztak a velem egykorú játszós társak.

Ez azért is furcsa volt, mert lett volna tanú családoknál is lehetőség erre, szinte a szomszédban. A szolgálati kiváltságok birtoklása azonban egy kimondatlan versenyhelyzetet teremtett, a hétköznapi kapcsolattartás minimálisra volt

csökkentve. Később értettem meg, hogy ennek oka a szülők "teokratikus karrierrel" kapcsolatos neheztelésében keresendő!

Amikor azonban a hatóságok megvezetéséről, a szervezet érdekeiről volt szó, a családok példásan együttműködtek. Ezt láthatóan őszintén, Istennek végzett szolgálatnak élte meg mindenki.

Apu ekkor körzet, később kerületfelvigyázó munkát látott el, ez teljes idejű munka, másod állás mellett, a hétvégeken történt. Mivel nagy családról is gondoskodott, ez azt eredményezte, hogy meglehetősen kevés időt tudott velünk tölteni. Ez szerény életmód mellett is (alapvető dolgokat nem nélkülöztünk) emberfeletti teljesítményt kívánt meg. Egyensúly a család és a teokratikus tevékenységek közt, nem is említhető, de ez akkoriban nem volt egyedi eset. Meggyőződésem, hogy a folyamatos "Armageddon a küszöbön" hangulatkeltés a felelős azért az érték eltolódásért, ami sok családot jellemezett! (Ma is létező jelenség!)

Hat éves koromban költöztünk egy dunántúli nagyvárosba. Ekkor már két idősebb bátyám nem lakott a családdal. Kis létszámú gyülekezet volt. Magánházaknál jöttünk össze többek közt nálunk is. Nyáron rendszeresen voltak erdei programok. Ez változatosságot jelentett, de mivel sokszor muszáj volt elkísérni aput, egy-egy programot hallottam a Bőnyi erdőben, a Bakonyban, a Tatabánya és Drog melletti erdőkben is! Gyakran túltáplálnak éreztem magam szellemileg. Vigaszt a programok utáni focik jelentettek. Az illegalitás alatt a testvérek sokkal több időt töltöttek egymással. Gyerekként a legérdekesebb teokratikus programok a diavetítések voltak. Ezt nem bántuk, ha sokszor kellett ismételni. Kilenc éves voltam mikor az első ausztriai kongresszuson részt vettem. Meghatározó élmény volt, ahogy az ottani testvéreink fogadtak minket, az "üldözött" hittársaikat! Ez valóban egy nemzetközi testvériség hangulatát nyújtotta.

Házunk gyakori állomása volt az irodalom csempészetnek. Sok őszinte és odaadó testvért ismertem meg más országokból. Volt, hogy egy olasz házaspárral az erdőbe mentünk átpakolni a "csomagot", máskor egy német testvér az autóját a garázsunkban szerelte szét így kerültek elő az irodalmak. Mások Ausztriából a pótkerék helyén hoztak könyveket (soha nem kaptak defektet), vagy egy nagy karton banán alá rejtettek irodalmat. (A banánt is itt hagyták :)) Volt, akit a határnál letartóztattak egy napra, de következő hónapban, már egy másik autóval ismét jött. Ismertem olyan ausztriai testvért, aki azért nem nősült meg, mert rendszeresen a Szovjetunióba szállított irodalmat és szó szerint az életét kockáztatta, nem akart senkit özvegyen hagyni! Ezek az emberek őszintén azt gondolták, hogy Istennek végeznek szolgálatot és valóban keresztényi életet éltek. Mindig mondták, hogy milyen jó nálunk Magyarországon a hangulat a testvérek között. Nehezen tudtuk elképzelni azt a fagyos légkört, amit ők a legális működés káros velejárójaként elének vetítettek. (Igazuk volt.) Az irodalmat Budapestre továbbítottuk, lehetőleg gyerekek is utaztak a "csempész" autóban, mert így kevésbé volt gyanús esetleges ellenőrzésnél. Megvolt a jól betanult történet, lebukás esetére, a "teokratikus hadviselés" szerinti hazugság kb. így szólt:

“Egy német rendszámú műszaki hibás kék Mercedeses turista kért meg minket, hogy vigyük el a csomagot egy szakállas pesti barátjának, aki egy zöld Moszkvicsban ülve vár minket az Osztyapenkó szobornál!”

Azért megvolt a fílingje a tanús életnek is! Sok olyan történet miszerint Jehova támogatja a munkánkat, a nemzetközi testvériség, és a sok tapasztalat arról miként lettek emberek farkasból báránnyá az igazság hatására, (fogalmam sem volt róla, hogy a Biblia vagy akármilyen más “megvilágosodás” más vallású embereknél pont ilyen drámai változásokat idézhet elő.) az alámerítkezés felé terelt.

Bár voltak bennem kérdések a próféciák értelmezéseit illetően, láttam, hogy másoknak sem tiszta minden, de a vezető testületet körülvevő magasztos bizalom átlendített ezeken, mondván “majd a maga idejében”... Egészen kis koromtól emlékszem, hogy amikor megtudtuk mi is az új “évi szöveg”, ilyen megjegyzések hangoztak el: “Ez már biztos azt jelenti, hogy nagyon közel van Armageddon!”. Először ez lelkesítő volt, de a sokadik után már csak annyit mondtam az ilyenekre: “Aha, ja”. Ettől függetlenül azt tudtam, hogy az 1914-es nemzedék már idősödik, konkrétan a nagyszüleimet figyeltem, mert ők ehhez a korosztályhoz tartozók voltak.

Az ausztriai kongresszusok alatt nem tudtam nem észrevenni az osztrák és a magyar életszínvonal közti különbséget. Pl. a mi Wartburgunk és a szállásadónk Mercedese ugye nem egy kategória! Érdekelni kezdett, miből adódik mindez. Sokat kérdezgettem szüleimet és idősebb testvéreimet, míg végül kezdtem megérteni a magyarországi rendszer hatásait, hogy mi történt 1956-ban, hogy nem természetes az orosz laktanya a városunkban. Láttam, ahogy az utcánkon keresztül, egy másik ország hadseregének harckocsijai vonulnak ki gyakorlatozni és vissza. Ezt figyelembe véve felértékelődött bennem a politikai semlegességünk, és kezdtem rá büszke lenni, hogy én nem vettem részt az olyan szerveződésekben, mint a kisdobos és úttörőmozgalom. Az iskolában úgy azonosítottam magam, hogy én politikailag semleges vagyok, ezért nem veszek részt az ünnepeiken.

Egy kiemelkedően kedvelt tanárom, aki rajz - földrajz szakos volt, rajzsakkört is tartott! Ezeket a plusz órákat rendszeresen látogattam. Sok érdekes történetet mesélt, sokszor a saját életéről. Tudtam róla, hogy családjából egyedüli túlélője a második világháború zsidó üldözésének! Szerettem volna, ha ez a kiváló ember is élhetne az új világban, ezért megajándékoztam két társulati könyvvel! Elolvasásuk után zavarba ejtő tényről osztott meg velem a gyermekkorából. Elmondta, hogy bár elgondolkodtatónak találta ezeket a könyveket, ő mégis úgy érzi, tartozik hűségével a katolikus vallásnak, mivel Hitler katonái előtt a katolikus papok mentették meg, ezért maradhatott életben zsidó gyerekként. Később hálájának jeléül tért át a katolikus hitre. Ez a történet szemben állt minden ismeretemmel, amit eddig más vallási vezetőkről tudtam. Mindig csak azt hallottam, hogy a katolikus vallás támogatta Hitlert, bezzeg Jehova Tanúi... Ez a történet gyerekként ébresztgetni kezdte azt a gondolatot, hogy azért nem minden fekete-fehér!

Megtörtént a rendszerváltás, és láttam miként válnak semmivé bebetonozottnak tűnt ideológiák! A tanukat törvényesen elismert vallásnak nyilvánították, a kelet-európai változások a szervezeten belül egyértelműen euforikus hangulatot szültek.

A hitnézeteink hiányosságaikkal együtt is stabilnak látszottak a változó világhoz képest. Mivel mindig is tanúnak tartottam magam, nem láttam semmi akadályát az alámerítkezésnek. Az 1990-es Budapesti Kongresszuson ez meg is történt! (Akkor még a keresztelkedés szláv eredetű, idegen, és félreérthető kifejezését nem használtuk!) Legális működésünk új szolgálati ágak nyitása is volt. Emlékszem az első és egyben utolsó Bétel szolgálati tájékoztatóra, amin részt vettem! Az ausztriai Bétel-család egyik tagja tartott egy jól sikerült kedv csinálót a Bétel életéről. Elmondta, hogy a Bétel gyakorlatilag egy szerzetesrend. Ezt nagyon zavarónak éreztem. Nem elég, hogy Jehova Tanúi EGYHÁZ néven lettünk bejegyezve, most már SZERZETES-rendünk is van! Mi következik? Gyónás? Cölibátus? Úgy éreztem máris többet tudok a Bétel-szolgálatról, mint szeretnék, többet nem pazaroltam ilyenre az ebédszünetet! Lehet túlreagáltam az egészet. Öcsémet, aki szintén jelen volt, nem hatotta meg az infó, ő később a Bétel-család tagja lett.

Néhány dolog, amire most is pozitív előjellel emlékszem vissza: A katonai szolgálathoz való társulati irányelveket most is biblikusnak érzem, és úgy gondolom a szervezet segített helyes döntést hozni ez ügyben, hogy felvállaljam a bírósági procedúrát és igazán mélyen elgondolkozzak a kérdésről. Nekem személy szerint nem okozott problémát az ünnepek kihagyása, sőt, hasznosnak találok azt, hogy megtapasztaltam, lehet a tömegek által diktált iránnyal szembe menni!

Az első engedélyezett körzetkongresszusokon bárki vállalhatott rendezői szolgálatot, nem volt feltétel a "teokratikus rang"! Tenni akartam én is a programjaink sikere érdekében, ezért mikor megkérdezték szeretnék-e ily módon szolgálni, igent feleltem. Hamar rájöttem, hogy ez a teokratikus kiváltság sem nekem való! Amikor azt a feladatot kaptuk, hogy "tereljük be a program alatt kint bókászó testvéreket" vonakodtam ezt tenni! Nem éreztem magam felhatalmazva arra, hogy mások lelkiismerete legyenek! A kilencvenes évek közepén volt egy Őrtorony cikk, ami szembetűnően elkezdte használni a "vének hatalma" kifejezést. Amikor a tanulmányozás vezető feltette a kérdést, hogy: - Milyen értelemben van a véneknek hatalma a gyülekezetben? Látványosan jelentkeztem és fel is szólított. A válaszomat egy bibliavers felolvasására korlátoztam az 1Péter 5:3-ra, jól megnyomva a ne hatalmaskodjanak szavakat!

Néhány év elteltével a vének hatalma megszokott kifejezéssé vált. Sokan közülük a szolgálat szellemét is az uralkodásra cserélték! Ezek az öncélú teokratikus karrierek mélyen elszomorítottak. Látva, hogy a kiváltságok milyen könnyen célt tévesztettek lehetnek fontossági sorrend, és indíték tekintetében, kifejezetten elhatároztam, hogy nem fogom ily módon szolgálni a testvéreimet!

Egy kongresszusi napot követő estén betoppant az egyik tanulmányozóm, egy kissé alvilági megjelenésű, de egyébként igen intelligens sráccal, aki a tanúk segítségét kérte, mondván, egy ismerősének családját megszállták a gonosz szellemek! Mondtuk neki, tudunk segíteni, de nem mi, hanem a Biblia! Holnap felkeressük őket. Ekkor megszólalt a mobiltelefon a zsebében (a mobilt akkor még igen kevesen engedhettek meg maguknak) és egy kétségbeesett hang kérdezte: "Ugye el tudnak jönni? Most azonnal jönnek?" Látva, hogy ez tényleg sürgős, az öcsémmel és egy másik testvérrel együtt még este felkerestük őket. Mielőtt indultunk, a fiatalember azt kérdezte. "Aki kicsit gengszter, lehet-e Jehova Tanúja?" Szemlátomást ő pont "kicsit gengszter" volt. Bibliatanulmányozást javasoltunk neki

a feltételek pontos megismeréséhez. Megérkeztünk a "megszállt házhoz", kicsit gengszter barátunk magával hozta népes társaságát is, alig fértünk a nappaliba. A nem mindennapi karakterek sorfala közt áttanulmányoztuk a paradicsom könyv gonosz szellemekkel foglalkozó részét. Közben a házigazda elkezdte mesélni, hogy "eleinte ő nem hitt a démonok tevékenységében, de történtek olyan dolgok, amit nem tud megmagyarázni... mint most is..." (Kapkodva vette a levegőt szemei kimeredtek, mintha egy láthatatlan kéz fojtogatná!) Tényleg ijesztő volt! Elérkeztünk oda, hogy a bibliai példát követve, minden spiritizmussal kapcsolatos dolgot el kell égetni! Én is izgultam, hogy mi fog történni? Előkerültek a szentképek, házi bálványok spiritizmushoz kicsit is köthető dolgok, és ott rögtön tüzet raktunk a kertben. A jelen lévő "kicsit gengszter" csapat nem sokat mérlegelve, segített szelektálni a ház berendezési tárgyait. A lobogó tűznél kifejezte aggodalmát a háziasszony, hogy "a macskát ugye nem kell elégetni, mert az is furcsán viselkedett?" A segítőkész társaság, csak egy intésre várt! Megnyugtattuk, a macsek maradhat! A megszentelt démonúzó nyakláncukat nem merték a tűzbe dobni, ezért azokat átadták, hogy csináljak velük valamit! Hazafelé egy iparcsatorna vizébe dobtam. A macskán kívül volt még más is, ami kimaradt, amit eltitkoltak, de később kiderült. Egy szerencsét hozó toll, ami magától ír, és az egyik lány az érettségijén hasznosnak találta! (Nem láttam a tollat.) Mindenesetre a Biblia iránti érdeklődésük rövidnek bizonyult, azonban a "kicsit gengszter" és több barátja is tanú lett. Az ő életükre mindenképp volt pozitív hatása annak, amit a tanúk közt ismertek meg! Az én kételyeim mellett a másik oszlopban, ez az egész történet egy megerősítésként könyvelődött el!

Voltak olyan hiányosságok, amiket helyi problémának tartottam. Ezek érthetetlenek, de nem a szervezetbe vetett hitet érintők voltak! Egy költözés miatti gyülekezetváltás első tapasztalatai közt volt, hogy egy vak testvérnőnek kisebb háborút kellett vívni néhány vénnel azért, hogy a vak vezető kutyát bevihesse az össze jöveteli helyre! Hol volt ilyenkor az együtt érző szeretet? Kiket azonosít egy ilyen "gyümölcs"?

Ami nem helyi probléma volt, az a vezető testülettől jött! A nemzedék prófécia 1995-ös újra értelmezése! Fogalmazhatnák úgy is, hogy újraértelmezhetetlensége!!! És itt nem az a probléma, hogy időpontfüggő lenne az ember odaadása! Egyáltalán nem! A bajom az új világosság logikátlansága volt! Az rendben, hogy kell kezdeni valamit az értelmezéssel, mert kifutunk az előző megértés adta időkeretből! Azonban az a minden konkrétumot nélkülöző új magyarázat, a sürgősség megőrzésére tett kétségbeesett erőfeszítés minden jelét magán hordta. Amikor ennek hangot adtam minden voltam, talán csak jó szellemiségű nem! Az ezzel kapcsolatban felmerült gondolatok mindig egy visszatérő kérdéshez vezettek. Ha a vezető testület sem nem ihletett, sem nem tévedhetetlen, hogyan irányított a szent szellem által, és milyen logikai megértés vezeti az ilyen súlyú értelmezéseknél? Az 1995-ös magyarázat nem is volt hosszú életű, és egy másik logikátlan magyarázattal lett helyettesítve. Rengeteget kutattam a témával kapcsolatban, és bár az ima széles spektrumban történő használatával kapcsolatban fenntartásaim voltak, ez ügyben hittél, és buzgón kértem pontos megértést. Úgy tűnt, a Társulat magyarázata azért erőltetett, mert semmiképp nem akarnak elengedni semmit, ami azzal jár, hogy esetleg mégsem Armageddon küszöbén élünk. Ezért megpróbáltam tanús ismereteimet félretéve újrazivzsgálni

mindent, ami az utolsó napok témával, és a Máté 24, Márk 13, és a Lukács 21-el kapcsolatos. Az első felfedezésem az volt, hogy János bár jelen volt a négy tanítvány egyikeként a nemzedék prófécia elhangzásakor, de mégsem említi az evangéliumában! Mivel János az evangéliumát a hetvenes jeruzsálemi pusztulás után írta lehetséges volna, hogy a nemzedék próféciát már megtörtént, aktualitását vesztett témának tartotta? Egyre erősebben gondoltam arra, hogy esetleg nincs is második teljesedés! Elkezdtem azt kutatni, mire alapozza a vezető testület a kettős teljesedést. Egy 1995-ös Őrtoronyban azt az érvet találtam, hogy egy bibliatudós azt mondja sokkal könnyebben megértjük a próféciát, ha rájövünk, hogy kettős teljesedése van! Ennyi? Ez volna a szent szellem vezetése? Ettől kezdve minden kettős teljesedést fenntartással kezeltem! A téma mélyebb megértése érdekében elolvastam Josephus Flavius: A zsidó háború c. könyvét. A korszak alaposabb megismerése után a 2Tim 3. részében említett utolsó napok, napjainkra történő alkalmazása sem volt egyértelmű, különösen az ott használt igeidőket tekintve! Kezdttem barátkozni a gondolattal, hogy nincs konkrét bizonyíték arra, hogy bármilyen utolsó napokban élünk. Nem arra gondoltam, hogy ne történne meg Jézus második eljövetele... csak arra, hogy a nem tudjátok mikor, azt jelenti, hogy nem tudjuk mikor! Így aztán az a buzgalmam is megcsappant, hogy másokat azzal bíztassak, hogy hamarosan, nem sokára, karnyújtásnyira... stb. Az az alaposan elültetett érzés azonban, hogy a vezető testület sokkal többet tanulmányozta a Bibliát, mint én, ezért minden logika ellenére is esélyes, hogy én tévedek, még nagyon sokáig élt bennem.

Megpróbáltam félretenni a nemzedékekkel kapcsolatos kérdéseimet, és titkon reméltem, hogy az első logikusabb értelmezés még életképes, elvégre még élnek 1914-ig született emberek!

Sógornőm apósa elkülönült és eljuttatta hozzám Lothar Gassmann Jehova Tanúi c. könyvét.

Mivel ezt egy teológus írta a tanukról, nem tekintettem hitehagyott könyvnek. Erősen kritikus hozzáállással olvastam. Mivel több tanúknak felrótt pont azonnal cáfolhatónak tűnt, feltételeztem, hogy ez a helyzet azzal is, ami elsőre magyarázhatatlannak látszik! - Biztos csak utána kell járni! - Gondoltam.

Mindössze két dolog maradt meg mélyebben bennem. Az egyik az a fejezet, aminek címe "Misszió Jehova Tanúi iránt".

Egyrészt azt gondoltam ugyan mit akarnak ők nekünk segíteni? Másrészt a Társulat más vallásokat úgy emleget, mint "az ellenfeleink" ez viszont egész más hangnem az irányunkban... Krisztusibb? Hümm!

A másik megragadó az Raymond Franz! Már maga a léte is, (a Társulattól soha nem hallottam róla). A tőle vett idézeteken nehéz fogást találni. (Ebben a könyvben olvastam először arról, hogy a vezető testület $\frac{2}{3}$ -os többséggel határoz meg tanításokat. Korábban azt gondoltam, hogy köztük valami misztikus egyetértés alakul ki!)

Megmutattam az öcsémnek is a könyvet, aki belelapozott, és gyorsan kiszúrt egy idézetet Raymond Franztól, valami olyasmit, amiben azt mondja, hogy a legmagasabbra jutott a szervezeten belül! Ez így a szöveggörnyezetből kiemelve tényleg nem szerényen hangzott. Öcsém kijelentette, hogy többeket személyesen ismer a vezető testületből, és nem ez a hozzáállás jellemzi őket! Ez megnyugtatóan

hangzott, és azon kezdtem el gondolkozni, talán pont Raymond Franz lehet az a bizonyos gonosz szolga? (Később, amikor végig elolvastam a "Lelkiismereti válság" könyvet olyanok fordításában, akik ismerik a teokratikus szóhasználatot, már egész ellenkezőleg láttam Ray egyéniségét).

Elérkezett az az idő, amikor már mind a négy nagyszülőm meghalt, és kénytelen voltam szembenézni a ténnyel, hogy bizony elmúlik az a nemzedék! Az 1914-es! Már kezdtem arra az álláspontra jutni, hogy lehetetlen meghatározni, hol is tartunk az isteni idő tervben, amikor egy nyilvános előadás új lelkesedést öntött belém! Sefa (akkoriban Kovács testvér) volt a gyülekezetünk vendégszónoka, és egy érdekes előadást tartott arról, hogy Isten módszeresen 6+1-es rendszerben cselekszik és gondolkodik! Hat nap teremtés, hetedik pihenő nap. Izraelben is a 6+1-es felosztás. Ezen elmélet szerint (figyelembe véve a feltételezett 7000 éves teremtési napokat) Éva teremtése (a teremtés vége) és Armageddon közt 6000 év kell, hogy elteljen, utána Krisztus 1000 éves uralmával véget ér isten pihenőnapja. Ez is meglehetősen komplikáltnak tűnt, de még mindig logikusabb volt, mint az aktuális nemzedék magyarázat! Azon gondolkoztam talán ez a remek előadás válasz az imáimra?

A mi gyülekezetünk is szeretett volna királyságtermet építeni, de megfelelő anyagi háttér hiányában társulati kölcsön vált szükségessé. Ehhez nem kevés határozatot kellett a gyülekezetnek elfogadni. Úgy történt a határozathozatal, hogy egy vén felolvasta a határozatot, egy kisegítő szolga indítványozta, hogy fogadjuk el, és... A gyülekezet egységesen ellenszavazat nélkül elfogadott mindent! Azaz majdnem mindent! Az egyik határozat arról szolt, hogy a TÉB (Területi építő bizottság) minden javaslatának alárendeljük magunkat. Amikor azt kérdezték, „van-e ellenszavazat?” én bizony jelentkeztem! Úgy gondoltam nem kellene mindent elfogadni, hiszen még azt sem tudjuk, mit javasolnak! A terem természetesen megépült, aminek én is nagyon örültem.

Szerettem volna az összejöveteleken kívül is életet vinni a gyülekezet életébe ezért elkezdtem heti rendszerességgel focit, időnként pedig kirándulásokat szervezni. Nehéz volt olyan időpontot találni, amikor nem volt egy aktuálisan elvárt teokratikus elfoglaltság!

Eljutottunk oda, hogy a Társulat minden vallási és állami munkaszüneti napra rendkívüli szántóföldi összejövetelt irányzott elő.

A könyvtanulmányozásokon már a Dániel könyvénel is voltak fenntartásaim, pl. az északi és déli királyok váltakozó szereplőinek pontos beazonosításával kapcsolatban! Az Ézsaiás könyvének magyarázatai viszont már túllépték az ingerküszöböm, ezért ezt a Jelenések könyv ismételt átvételével együtt hanyagoltam.

Apukám, aki ekkor is aktív vén volt, nem tudott mit kezdeni a magyarázatok alaptalanságát feszegető kérdéseimmel. Az ilyen témájú beszélgetéseink általában azzal értek véget, hogy kötekedőnek tartott, én pedig őt vakbuzgónak! Sokszor volt olyan érzésem, hogy csak a mundér becsületét védi, bár ez nem volt mindig egyértelmű. Alapvetően konfliktusfelvállaló természet volt. Szerette az igazságot. Nem a társulati tanításra gondolok, hanem magára az igazságosságra! Volt

vélemény különbsége a fiókbizottsággal is, és néha meglepően szembe ment az aktuális teokratikus útmutatásokkal. Egyszer megkérdeztem tőle, hogy ugyan mi van a vének Ügyeljünk könyvében, ami miatt olyan titkos? Azt felelte: Semmi! Akkor mért nem olvashatja mindenki? - kérdeztem. Válaszul kinyitotta a szekrényajtót és a kezembe nyomott egy példányt, "Olvasgasd nyugodtan!" felszólítással! Ez a válasz olyan meggyőző volt, hogy bár a könyvet emlékként most is őrzöm (elfelejtettem visszaadni :), nem olvastam el! Szokása volt a kazánházba kirakni, régi selejtezni való iratokat begyűjtásra. Kezemben a gyufával, egy összegyűrt lapot készültem lángra lobbantani, amikor feltűnt, hogy ez apu kézírása! Valahogy úrrá lett rajtam a kíváncsiság. Mit tartalmazhat az írás? Elfűjtam a gyufát kisimítottam a papírt. Egy levél piszkozatnak tűnt! Olvasni kezdtem:

"Kedves testvérek!

Van néhány dolog, ami mellett nem mehetek el szó nélkül! Ezek nem összeegyeztethetők sem a krisztusi mintával, sem a Szentírással..."

Itt megálltam és gyorsan összegyűrttem, majd a kazánba dobva meggyújtottam, gondolván, ez minden valószínűség szerint nem rám tartozik! Azóta is sokszor eszembe jut ez a levél. Bár kettőnk kapcsolata életének utolsó évtizedeiben szorosabbá vált, ezt a levelet 2014-ben bekövetkezett haláláig sem hoztam szóba. (Most már sajnálom.) Annak ellenére, hogy sok dologban volt magán véleménye, a vezető testület tekintélyre épülő hatalmának szorításából nem lépett ki!

A 48m²-es házrészünk többszöri átrendezések mellett is kicsinek bizonyult öttagú családjunk részére, ezért a költözés mellett döntöttünk! Az új lakóhelyünk a gyermekkori gyülekezetem területére esett. Az egyik testvér így fogadott: "Visszatértetek a gyökerekhez?" Kicsit kétértelműnek tűnt a kérdés, ezért azt válaszoltam: "Én nem mernék így fogalmazni!" Néhány héttel később, az egyik vén megkérdezte, hogy érezzük magunkat az új gyülekezetben? Pozitív reagálásomra meglepő kijelentéssel válaszolt: "Meglátszik, hogy még nem sikerült megismerni a testvéreket!" Azt gondoltam milyen humoros... Később már nem volt annyira vicces a megállapítás. Itt szeretném leszögezni, hogy soha nem lehet általánosítani egy gyülekezetet, sőt egy család tagjait sem! Itt is teljesen eltérő megnyilvánulásokat tapasztaltam. A gyülekezet tagjainak nagy része egy kisváros lakóiból tevődött össze, akiknek többsége ráadásul még rokoni kapcsolatban is állt egymással. Nem sok igény merült fel a gyülekezeten kívüli, megszervezett kapcsolattartásra! A távolabb élők, így mi is könnyen elfelejtődtek. A 2009-es gazdasági összeomlás a mi bevételi forrásunkat is elapasztotta, ezért néhány hónapig ellehetetlenült az összejövetelek látogatása. Elkeserítő volt, hogy csak a körzetfelügyelő látogatásához történő munkajelentés plasztikázás miatt hívtak fel. Nem kevés mérlegelés után felhívtam az egyik vént, hogy a családom szellemi érdekei miatt a gyülekezetváltás mellett döntöttünk! Egy kb. 40 km-re lévő kisváros apró gyülekezetét választottuk. Ez sok szempontból jó döntésnek tűnt. Itt több olyan személyt sikerült megismerni, akire már kis híján barátként tekintettem. Elmondtam a véneknek, hogy sok tisztázatlan kérdés van bennem, megnyugtattak, hogy sorra vesszük őket. Kezdetben nagyon segítőkészek voltak. Az átjelentésünk kb. fél évvel a gyülekezetváltás után érkezett meg. Furcsálltam, hogy a korábbi gyakorlattól eltérően a tartalmát, sem az átjelentő, sem a fogadó gyülekezet nem ismertette! Ez csak akkor kezdett zavarni, amikor egy kis távolságtartást véltem

felfedezni a korábban közvetlen véneknél. Nem tudtam konkrétumokkal alátámasztani, inkább csak egy érzés volt, aminek mintha köze lett volna az átjelentéshez. Egy idő után rákérdeztem Zolira (így hívták azt a vént, akit innentől nevével nevezek) van-e valóság alapja érzéseimnek, és mit tartalmazott az átjelentés, valamint miért nem mutatták azt meg nekem. Válasza elég nyakatekert mondatokból állt, többek közt az is benne volt, hogy ez a levél tulajdonképpen hivatalosan nem is létezik, adatvédelmi okokból. Nem mondta ki, de a szavak közt azt sugallta, hogy megsemmisítésre került. Másrészt azt érezte, hogy a levél tartalmáról az átjelentő gyülekezet feladata az esetleges tájékoztatás, és ezzel én nagyjából egyet is értettem, nem firtattam tovább a kérdést. Kicsit döcögősen, de csak elérkezett a nap, amikor leültünk Zolival megbeszélni a kérdéseimet. Ez egy baráti, nem két vénes megbeszélés volt Zoliék étkezőjében. Elmondtam neki kételyeimet a nemzedék, és az utolsó napok értelmezéseit illetően, ő pedig elismételte a Társulat általam is ismert verzióját. Kértem, hogy mivel a vezető testület nem ihletett, hanem logikai úton az azonos témával foglalkozó szentírási gondolatok összevetése által határoz meg egy tanítást, mutasson rá azokra a logikai összefüggésekre, ami miatt ez ilyen egyértelmű. Válaszában kifejtette, hogy ő bizalmi alapon elfogadja a magyarázatokat. Felvetette, hogy talán egy "olvasók kérdései" formában a vezető testületet kellene megkérdezni. Közben az asztalnál ülve azon gondolkodtam lehetséges-e, hogy milliók nem kíváncsiak az érvekre, csak vakon követnek másokat, percekben belül ennek legdurvább mélységét tapasztaltam. A gyülekezetünk egy fiatal általános úttörő testvérnője ugrott be Zoliékhoz, és közénk ülve kíváncsian kérdezte miről is folyik a diskurzus? Röviden összefoglaltam a kérdéseimet, érveimet. Utána egy darabig elképedve hallgatott, végül annyit szót, hogy ilyeneken ő inkább nem gondolkozik, mert ez gyengíti a hitét! Erre nem reagáltam, de az a kérdés merült fel bennem, hogy van egyáltalán saját hite?

Néhány anyagilag küzdelmes év után, engedve elveimből, elvállaltam egy félhivatalos ausztriai állást. Több közvetlen munkatársam szintén tanú volt, kisebb-nagyobb törvénymegkerüléssel alkalmazva! Tanú munkatársam, aki egyben unokaöcsém is, kérdezte van-e kedvem hétvégén királyságterem építésre menni? "Kedvem lenne, de én rossz példa vagyok a rendszertelen munkajelentés miatt, ezért nem mehetek!" -válaszoltam. Mire ő: "Nem baj, a jó példák most nem érnek rá, ezért pillanatnyilag mindenkinek örülnek!" Elmentem. Egy építési családban dolgozó testvérnővel együtt, egy idős kőműves testvérhez osztottak be segítségnek. Kis csapatunknak sikerült a leglassabban épülő falrészletet produkálni! Megtudtam, hogy a testvér mennyi személyes tragédián (halálesetek) ment keresztül, és fontos, hogy valahol hasznosnak érezze magát... Nap végén látva testvérünk boldogságát, úgy éreztem valami nagyon fontos dolgot tapasztaltam. Mennyivel fontosabb az ember, mint a teljesítmény! Az egész építkezés egyébként pozitív visszacsatolásként jelentkezett. Amikor sokan őszinte hittel összefognak egy konkrét cél érdekében, az mindig produkálhat látványos eredményeket.

Gyülekezetünk közös buszos Bétel-látogatást tervezett. Nem rajongtam a buszos utazásokért, de támogattam minden közös kötetlen tevékenységet, ami közelebb hozhatja egymáshoz a gyülekezet tagjait ezért mi is jelentkezünk. Túravezetőnk a mosoda bemutatásánál élénken ecsetelte a költséghatékonyságot, majd lehetőséget adott a kérdésre. Mivel rendre kaptuk a buzdítást, hogy

egyszerűsítsünk az életünkön, jelentkeztem, és megkérdeztem, hogy nekik ezekkel a nagyszerű megoldásokkal mennyire sikerül leszorítani a költségeket, konkrétan mennyibe kerül egy Bétel-munkás? Alapos volt a gyanúm, hogy a tanácsokat kapó hírnökök kevesebb pénzből élnek, mint a Bétel-család tagjai. Válaszában elismételte mivel hogyan spórolnak, de semmi konkrétumot nem mondott, majd megkérdezte, kielégítő volt-e a válasz? Közöltem vele, hogy szerintem csupán mellébeszél! Azt reagálta: "Mellébeszélésben jók vagyunk!" Egyetértettünk!

Munkahelyemen gyakran dolgoztunk hármásban, unokaöcsémrel és egy fiatal testvérrrel, aki egyetemi tanulmányai szüneteltetésével próbált nehéz családi körülményeiből adódó helyzetén anyagilag könnyíteni. Mindketten nagyon közel álltak hozzám. Sokszor volt nagyon mély, és tartalmas szellemi beszélgetés köztünk. Gyakori téma volt az is, hogy vajon Jehova hogyan tekint a szürkegazdaságban dolgozó testvérekre? Nem tagadtuk, hogy valamilyen formában mi is sárosak vagyunk. Megtettünk mindent, amit még a munkahely megtartása mellett el lehetett érni. A téma még inkább felszínre került egy új körzetfelvigyázó érkezésével! Sz. Ferenc-nek hívták. Jelleme egy hadvezérre emlékeztetett. Megkezdte küzdelmét a gazdaság kifehérítése érdekében. Előadásaiban kijelentette, hogy Jehova előtt csak a makulátlan munkahely megfelelő, semmi játék nem megengedett a bejelentéssel, és természetesen egy tanú vállalkozó mindenről számlát ad! Mindenki tudta, hogy ez nem így van. A kiváltságot élvezők ultimátumot kaptak, hogy rendezzék soraikat, a keresztelkedni szándékozók számára szintén szigorúan meg kellett felelni a követelményeknek. A sima mezei szürkéző hírnökök megúszták azzal, hogy egyszerűen csak rossz példák! A bibliai alap megvan: "Adjátok meg a császárnak, ami a császáré"! Alapvetően ezzel egyet lehet érteni, a gyakorlat azonban árnyaltabb. Sz. Ferenc szerint, ha első helyre helyezzük a Királyságot Jehova keze nem csak az osztrák határig ér! A magam részéről nem hiszem, hogy bárkinek az életébe ilyen konkrétan beleszólhatnánk! Figyelembe véve azt, hogy a Társulat nem javasolja a felsőoktatást, az olyan többműszakos munkarendet, ami gátolná az összes összejövetel látogatását, ez mellett bár nem kötelez, de inspirál az anyagi jellegű hozzájárulásokra, elvárja az összejövetelek, kongresszusok esetenként megterhelő költségeinek felvállalását, ez így meglehetősen beszűkíti a mozgásteret. Az egyműszakos, hivatalos bejelentéssel rendelkező, túlórák nélkül is megélhetést adó állások többsége felsőoktatáshoz kötött. Ismerek olyan tapasztalatokat, amikor egy tanú megpróbál minden feltételnek megfelelni, története azonban nélkülözi azt a pozitív végkifejletet, ami miatt bizony nem fog az évkönyv lapjaira felkerülni! Ez a téma összekapcsolódik a sokat emlegetett "egységünkkel" is. Munkahelyemen jól láthatóvá váltak a szervezeten belüli különbségek. Az egyik Sz. Ferenc felvigyázása alatt álló gyülekezetet látogató kollégánk azért nem lehetett kereszteletlen hírnök, mert nem a valós munkaidőre volt bejelentve. Egy másik tanú munkatársam, aki a szlovákiai magyar nyelvű szükségterületen élt, ugyanazzal a bejelentéssel kisegítőszolga, általános úttörő, ideiglenes Bétel-munkás volt. A két személy közti alapvető különbség csak az volt, hogy ez utóbbi addig hazudozta magának, hogy minden rendben, míg talán el is hitte! Na meg persze nem egy gyülekezetbe jártak.

Egyik összejeövetel után a vének behívtak a kisterembe, és azt kérték ne beszéljek a testvérekkel a bennem lévő kérdésekről (kivéve vénekkel), mert nem mindenkinek a hite elég erős ahhoz, hogy megbirkózzon ezekkel a gondolatokkal! Kérésüknek igyekeztem eleget tenni, bár nem igazán értettem, ha az, amit feszegetek az igazság, minden ellenérv felett kell, hogy álljon! Ha nem, akkor meg nem jogos megkérdőjelezni?

Meglehetősen elsilányult így a gyülekezeti életem. Lehet ugyan bájcsevegéseket folytatni, de arról pont nem lehetett beszélni, ami igazán érdekelt.

Látva, hogy nem halogathatom válasz-kereséseimet, kértem, hogy a körzetfelvigyázó tegyen nálam pásztori látogatást, és meghívtuk ebédre is. Nem akartam úgy levelet írni a vezető testületnek, hogy az engem nyomasztó tanítási kérdéseket előtte nem próbálom tisztázni a körzetfelvigyázóval. Ebéd után volt egy szűk órája, röviden felvázoltam néhány kérdést, főként azt szerettem volna tudni, mire alapozza a vezetőtestület a nemzedék legújabb értelmezését? Válasza kiábrándító volt. Arrogáns hangnemben közölte:

"A vezetőtestület nem fog semmit az orrodra kötni, neked az a dolgod, hogy engedelmeskedj és menj prédikálni!"

Ezt elfogadhatatlan válasznak tartottam, abban maradtunk, hogy a pásztorin visszatérünk rá!

Minden a témával kapcsolatos irodalmat előkészítettem, és átolvastam még egyszer. Zolival érkezett a pásztori látogatásra. A szokásos oldalról közelítették meg a témát. Azt hangsúlyozták mennyi igazságot tanultunk már a szervezettől ezért joggal bízhatunk benne. Sz. Ferenc kifejtette, ha ezt én nem teszem, és kétségeket ébresztek a testvérekben, akkor ő meg fogja védeni tőlem azokat a juhokat, akikért Krisztus az életét adta! Tehát a lényeg nem az, hogy mi kérdéses, hanem az, hogy ne beszéljek róla. Nem értettem hevenségét, tudtommal én is az említett juhok közé tartozok! Azt reagáltam, hogy nem érzem úgy, hogy bármire is választ kaptam volna, ezért kérdéseimet megírom a vezető testületnek. Véget ért úgy a pásztori, hogy egy bibliavers sem lett kikeresve!

Leírtam Sz. Ferenc kirohanásait és kérdéseimet, de halogattam postázását. Úgy éreztem ez a levél az utolsó dobásom lehet, ugyanis milyen magyarázattal szolgálok magamnak, ha a vezető testület is a körzetfelvigyázóhoz hasonlóan reagál? Még mindig azt szerettem volna látni, hogy csak helyi problémák vannak! Egyre finomítottam a piszkozatot, míg végül a körzetfelvigyázó negatív reakcióból csak annyi maradt, hogy tőle sem kaptam választ kérdéseimre.

Íme, a levél:

Kedves testvérek!

Szeretnék pontosan érteni néhány bibliai kérdést.

Mi alapján tudhatjuk, hogy valaminek többszöri teljesedése van?

A 2 Timóteus 3. részében leírt jellegzetességek jól illenek napjainkra is, azonban a szövegösszefüggést vizsgálva, úgy is tűnhet, hogy Pál ezt nem egy távoli időszakról írta, hanem egy olyan közeli eseményről, amit Timóteus személy szerint

tapasztalni fog. Ez jól illett az i. sz. 70-es események előtti időszakra is. Honnan tudhatjuk, hogy Pál nem a zsidó rendszer utolsó napjaira gondolt?

Másik kérdés:

A Jelenések könyvében említett apokalipszis lovasai, és a Máté 24 (Márk 13, Lukács 21) tartalmi egybeeséséből biztosak lehetünk abban, hogy ugyanarról az eseményről szólnak, és nem csupán ugyan olyan eseményről?

A Lukács 21:24-ben történő gondolatváltás után, nem lehetséges, hogy a 29-es verstől Jézus ismét gondolatot vált, és visszatér Jeruzsálem pusztulásához?

Az, hogy János, bár jelen volt, amikor Jézus erről beszélt, de az i. sz. 70-es események után írt evangéliumában erről nem tesz említést, történhetett azért, mert már beteljesedettnek tekinthette?

Biztosak lehetünk abban, hogy az utolsó napoknak és a nemzedéknek, több beteljesedése van?

Azt is szeretném pontosan érteni, hogy az Őrtorony 2014. január 15. számában a 31. oldalon a nemzedék magyarázata előtt álló "úgy gondoljuk" kifejezés, az egész értelmezést feltételes módba helyezi?

Azért küldöm kérdéseimet közvetlenül nektek, mert a helyi vénektől és a körzetfelügyelőtől nem kaptam kielégítő választ! Bízva abban, hogy a Szentírásból szerzett ismereteiteket mindenkivel megosszátok, várom válaszotokat. Jehova áldását kérem munkátokra, testvéretek: Keresemazutam

Válaszlevél:

Kedves Keresemazutam testvér!

Örömmel válaszolunk a 2014. 08. 04-i leveledre, melyben néhány bibliai próféciával és azok értelmezésével kapcsolatban kérdeztél.

Az első kérdésed az volt, hogy mi alapján juthatunk arra a következtetésre, hogy a próféciáknak több mint egy beteljesedése is van. Értékes információhoz juthatsz ezzel kapcsolatban az Éleslátás könyv (2. kötet 692. oldal 2. hasáb 1. bekezdéstől a 693. oldal 1. hasáb 1. bekezdés) tanulmányozásával. További forrásanyagok: „Mit tegyél a téged aggasztó kérdésekkel?” és „Isten kiigazítja a népe gondolkodását” (w72 08. 15. 498-505. o.) Ha konkrét próféciák esetében szeretnél választ kapni a többszörös beteljesedésre, arra szeretnénk ösztönözni, hogy végezz alapos kutatást az Őrtorony kiadványok indexe, a kutatási segédlet és az Őrtorony könyvtár segítségével, melyek elektronikusan is elérhetőek.

A második kérdésed azzal volt kapcsolatban, hogy a 2Tim 3:1-7 csupán a zsidó rendszer utolsó napjaira vonatkozik-e és esetleg nem alkalmazható a dolgok jelenlegi rendszere utolsó napjaira.

Az itt megemlített állapotok a hitehagyás eredményként jöttek létre, mely csupán a második században indult el (2Te 2:3, 2Ti 2:23, 3:8-11). Hasznos lehet ezzel kapcsolatban áttekinteni, amit az olvasók kérdései 1976. 08. 15-i cikk ír az 512.

oldalon. Ez a cikk kifejti, hogy „az utolsó napok, melyet Pál a 2Ti 3:1-7-ben említ, sokkal azután következik be, mint amikor a 2Te 2:3-12-ben említett törvénytelen ember felbukkan. Mindazok a dolgok, melyeket a 2Ti 3:1-7 leír, a hitehagyás gyümölcsei, melyek napjainkban válnak nyilvánvalóvá. Vagyis az első századra egyáltalán nem vonatkoznak, mint ahogy a törvénytelen ember sem volt egyértelműen beazonosítható akkor.” Mindazok a gyümölcsök napjainkban váltak nyilvánvalóvá, az „utolsó napokban”, vagyis a dolgok rendszere befejezésekor, melyben mi élünk.

Azt a tényt is figyelembe kell venni, hogy a Pál által említett hitehagyás azok között kellett bekövetkezzen, akik magukat keresztényeknek vallják. Ezért az Éleslátás könyv (2. kötet 207. oldal) a következőket mondja az időszakról, melyet Pál utolsó napokként említ; „Ennélfogva a szövegkörnyezetből tisztán láthatjuk, hogy Pál jó előre figyelmeztette Timóteust azokra a jövőbeni fejleményekre, melyek az úgynevezett kereszténységen belül fognak bekövetkezni, egyértelművé téve a gyümölcsöket is, melyek végül a hitehagyás megterem.” További információk végett ebben a témában javasoljuk, olvasd át Az Őrtorony 1980. 10. 1-i szám 23. oldal 16. bekezdését. Valamint az Őrtorony 2003. 01. 27. o. „Mi segíthet, hogy helyesen használjuk az igazság szavát?” című cikket.

Mint az egész Biblia tanulmányozói, vigyáznunk kell arra is, hogy a 2Ti 3:1-7-et ne a Biblia többi részétől és az utolsó napokra vonatkozó más próféciáktól elszigetelten tanulmányozzuk. A dolgok jelenlegi rendszere befejezésének a jele egy összetett jel, mely számos elemet tartalmaz, melyek együttesen adják az azonosító jelet, melyek Jézus jelenlétét jelzik. Az evangéliumírók Máté, Márk és Lukács, gondosan jegyezték fel Jézus szavait (Máté 24, Márk 13, Lukács 21). Más bibliaírók további információkkal egészítették ki a jelet (2Ti 3:1-5, 2Pé 3:3,4 Je 6:1-8, 11:18, w 2005. 10. 1. 5-7. old). Összességében tehát biztosak lehetünk benne, hogy ezek a napjainkban a teljes földgolyón és példátlan méretekben tapasztalható jellegzetességek, melyekről Pál beszélt, jelentik a beteljesedését a 2Ti 3 szavainak.

A harmadik kérdésed a Máté 24, a Márk 13, a Lukács 21, és a Je 6-ban említett három végzetes lovassal volt kapcsolatban, ezt kérdezted: „Milyen okok mutatják, hogy ezek nem csupán hasonló, hanem ugyanazok az események?” Szeretnénk meghívni, hogy vizsgálj meg ezzel kapcsolatban a Jelenések csúcspontja könyv 92-99. oldalait a 12-32. bekezdésekig. Látni fogod, hogy a három evangéliumban említett próféciák az utolsó napokról párhuzamosak a Jelenésekben megjelenített három lovassal. Itt is hasznos lehet a tisztánlátásban a kutatási eszközök használata, amiről a hű és értelmes rabszolga gondoskodik (Máté 24:45).

A negyedik pont a Lukács 21:24 volt. Lehetséges-e, hogy ezek a szavak évszázadokkal későbbre vonatkoznak, majd a Luk 21:29-ben leírtak leszűkített értelemmel csak a Jeruzsálem i.sz. 70-ben bekövetkezett pusztulásáról szólnak.

Az Őrtorony 1994. 02. 15-i szám tartalmazott részletes azonosítást arról, ami a három párhuzamos beszámolóban van (Máté 24, Márk 13, Luk 21). A táblázat a 14. és 15. oldalon a Lukács beszámolójából a 8-24. verseket jelöli meg, mint ami a Jézus által említett 1914 óta láthatatlan jelenléte jeléhez tartoznak. Azonban a 25-28-ig terjedő verseket dupla szaggatott vonal választja el, ahogy a Máté 24:29-31-

et és a Márk 13:24-27-et is. A 16. oldal 3. bekezdése magyarázza meg, hogy ezek a versek „a fejlemények egy újabb sorozatát írják le, amely egy további „jelet” foglal magában, ’a dolgok rendszere befejezésének’ az összetett jelén” kívül, Máté 24:3.” Ezek a későbbi fejlemények Máté szavai szerint „mindjárt ama napok nyomorúsága után” következnek be, ahogy a nagy nyomorúság kezdetét veszi, vagyis ahogy a Nagy-Babilont megtámadják. Ehhez hasonlóan Márk is említi, hogy a nyomorúság kezdete után fog beteljesedni mindez (Máté 24:29, Márk 13:24).

Azonban a Lukács 21:29-33-ban Jézus egy szemléltetést mond a fügefáról, mellyel visszautal azokra az eseményekre, amit korábban mondott a jelenléte összetett jelével kapcsolatban, mely időszak 1914-től a nagy nyomorúságig terjed. Az ott megnevezett dolgok, melyeket „látnak megtörténni” jelezni fogják, hogy „közel az Isten királysága”. A párhuzamos beszámolók is használják a „mindezeket” és a „közel van, az ajtóknál” kifejezést (Máté 24:32-35, Márk 13:28-31). Figyelemreméltó, hogy a következő versekben mindhárom beszámoló „azokra a dolgokra” fordítja a figyelmet, melyek „ama napon” történnek, amikor Jehova eljön: „Mert eljön az mindazokra, akik az egész föld színén laknak. Maradjatok hát ébren, minden időben könyörögve, hogy sikerüljön megmenekülnötök mindattól, aminek meg kell történnie, és megállnotok az Emberfia előtt.” (Luk 21:34-36, Máté 24:36-44, Márk 13:32-37)

Ha figyelmesen megnézed, amit a Luk 21:29-35 ír, akkor láthatod, hogy a Jézus által említett események világméretűek, nem csupán Jeruzsálem pusztulására vonatkoznak. Például a 31. versben találjuk, hogy Jézus azt mondja a követőinek, hogy amikor mindezeket látják, abból „tudjátok meg, hogy közel az Isten királysága.” A királyság azonban nem volt közel i.sz. 70-ben, viszont 1914-ben lett állítva és teljessé csak Armageddon után teszi uralmát. A 35. versben olvashatjuk a kifejezést, hogy ez érinteni fogja mindazokat, „akik az egész föld színén laknak”, nem csupán Jeruzsálem lakóit. Itt tehát ismét olyan világméretű fejlemények vannak említve, melyek 1914 után tudnak teljesedni, nem pedig egy nagyon korlátozott területen i.sz. 70-ben.

Az ötödik kérdés, amit megfogalmaztál János apostollal volt kapcsolatban, hogy ő nem foglalta bele az evangéliumába (melyet i.sz. 98-ban írt) az utolsó napok jeleit. Jehova ihletése alatt János apostol a többi három evangéliumtól jelentősen eltérően írt. Ez igaz volt abból a szemszögből is, hogy mi legyen az írás célcsoportja, kiterjedése, témája. Ha szeretnél, erről bővebben olvashatsz igazán felvilágosító információkat a „Teljes írás Istentől ihletett” c. könyv 193-199 oldal, az Éleslátás könyv 2. kötet 91-94. oldal és Az Őrtorony 1961.12.1. 728-732. oldal, valamint az 1976. 01. 1-i szám 25-27. oldal és az 1982. 05. 1-i szám 20-23. oldalakon.

Az utolsó kérdésed az volt, hogy mit értünk a kifejezésen, hogy „ahogy értjük” az adott prófécia beteljesedését. A „hű és értelmes rabszolga” szorgalmasan kutatja Isten szavát és kéri Jehova szellemének a vezetését, hogy megérthesse a próféciaikat, az általános bibliai tanításokat, Jehova szándékát és az emberi történelem aktuális fejleményeit is (Máté 24:45). A kutatások eredményeit megosztják a háziszolgákkal, mint a jelenlegi értelmezését a próféciaiknak. Amikor az „ahogy értjük” kifejezést használjuk, az nem utal semmilyen kétségre, vegyes

érzelemre vagy bizonytalanságra a magyarázatot illetően. Ez a „hú szolga” kifejezett álláspontjára utal, mely segít nekünk, hogy mint háziszolgák, a nézőpontunk, gondolkodásunk, megértésünk, egységes tudjon lenni (1Ko 1:10).

Szeretnénk megdicsérni Keresemazutam testvér, hogy vágyakozol a pontos megértésére Isten szavának (Péld 2:1-5)! Ahogyan láthattad is, minden válasz, amit adtunk - a teljes információ,- a „hú szolga” által kiadott kiadványokban található. Óriási mennyiségű információ hozzáférhető az Őrtorony ONLINE KÖNYVTÁR - ban is a wol.jw.org oldalon. A jövőben, ha kérdéseid vannak olyan témákkal kapcsolatban, melyet a Bibliában olvastál, javasoljuk, hogy kövesd azt az időt álló javaslatot, melyet Az Őrtorony 2011. 10. 15-i száma „olvasók kérdései” rovat tartalmaz.

Reméljük, hogy ezek az információk hasznosak voltak. Kérjük, fogadd forró keresztényi szeretetünket.

A válaszlevél néhány dolgot tisztázott, volt, amit továbbra is homály fedett és több új kérdést vetett fel! Eltartott egy darabig mire minden hivatkozást átnéztem, némelyik magyarul nem is létezik/létezett (fordításokhoz segítséget kellett igényelnem), vagy magyarul más dátummal jelent meg.

Időközben megjelent egy Őrtorony cikk ami, a kettős beteljesedéseket egy elfogadható korlátok közé helyezte. Az Őrtorony 2015. márciusi (tanulmányozási szám) Olvasók kérdései cikk a következőket írja: (Ez a cikk hosszasan csemegézik más vallások tévedésein, míg a Tanúk ugyanolyan jellegű mérhetetlen túlkapásait épphogy csak említi!)

“Az a legbölcsebb, ha akkor fogadunk el egy személyt, eseményt vagy dolgot előképnek, ha ezt az Írások megerősítik. Ellenkező esetben óvakodunk attól, hogy bizonyos személyekhez vagy beszámolókhöz ellenképi megfelelőt társítsunk.”

Ezzel maximálisan egyet tudtam érteni, és kíváncsian vártam az új felismerés hatásait! Hiába! Előadások, folyóiratok, könyvek tömege jelent meg az óta, anélkül, hogy a fenti “legbölcsebb” hozzáállás legkisebb jele látható volna! Azt hiszem, maga a vezetőtestület sem gondolt bele mit jelentenek ezek az egyébként kivételesen józan szavak. (Ez alapján, milyen realitása van a “nemzedék” kettős értelmezésének?)

A mérlegem tehát a következő volt.

Kettős beteljesedés:

A levél válaszait felülírta a 2015. márciusi Olvasók kérdései. (Szerintem helytállóan.)

Utolsó napok:

Sok tanú sem ismeri a Társulat állásfoglalását ebben a kérdésben. Mint sokan mások, magam is azt gondoltam, hogy ennek is kettős jelentést tulajdonítanak! Mint a levél világossá tette az Őrtorony Társulat szerint Timóteus idejében egyáltalán

nem voltak utolsó napok, hanem ez kifejezetten napjainkra szóló jövendölés! (Ezzel semennyire nem tudtam/tudok egyetérteni, később kifejttem miért!)

Jelenések, Máté 24, Márk 13, Lukács 21 részletes magyarázatai:

A levélben megjelölt források ismételt áttanulmányozása után is zavaros maradt, sok magyarázat csupán fikció!

Nemzedék értelmezés ("úgy gondoljuk"):

És tényleg úgy gondolják! Egészen a válaszevél kézhezvételéig feltételeztem, hogy ezt nem gondolják komolyan. Erre utaló nyomnak véltem az "úgy gondoljuk" felvezetést! Tévedtem!

Miért is gondolják úgy???

Ez a kérdés továbbra is hatalmas űrt hagyott bennem. A válaszevél befejező gondolata szerint (Olvasók kérdései) viszont azt javasolják, ne közvetlen nekik tegyem fel kérdéseimet, hanem próbáljak rá helyben választ találni, majd szükség esetén a vének továbbítják a kérdést! Azt már tudtam, hogy sem a vének, sem a körzetfelvigyázó nem fog semmilyen épkezláb magyarázattal szolgálni.

A munkahely elérése érdekében ésszerűnek tűnt egy lakóhelyváltás, próbaképpen egy nagyvárosi albérletbe költöztünk. Ez újabb gyülekezet váltással járt. Kíváncsi voltam Zoli (a titkár), hogy intézi az átjelentésünket! Nem lepődtem meg, hogy ez is titkosított küldemény volt. Már a kezdetekkor jeleztem a véneknek, hogy kérdéseim vannak! Kérték, hogy ezeket írjam le nekik, hogy készülni tudjanak rá! Három vénnek is adtam egy-egy példányt az alábbi kérdésekről:

1. Hogy nevezhetjük azokat az embereket, akik nem éltek 1914-1918 között (1. világháború alatt) azon nemzedék tagjainak, akik látták az 1914-es prófécia teljesedését?

2. A görög iratok írói, amikor úgy írnak, mintha a vég, az ő életükben érkezne el, saját véleményüknek adnak hangot? Ha igen milyen mértékű az ihletettség? Ha nem, akkor nem lehet, hogy rosszul értelmezzünk bizonyos fogalmakat? (Pl. utolsó napok.)

3. Amikor a Biblia azt írja Jehováról, hogy ezt vagy azt tette, hogy dönthetjük el, hogy szó szerint értendő, vagy csak megengedte?

4. Ha nem úgy és nem akkor válaszol Jehova az imáinkra, ahogy szeretnénk, honnan tudjuk, hogy válaszolt-e? (Ezen az alapon bármi történik, találhatóunk benne választ!)

Úgy gondoltam indulásnak ennyi bőven elég lesz! Az ott töltött 9 hónap alatt annyi történt, hogy az egyik vén eljött, és amikor bővebben kifejtettem az első kérdést, megállapította, hogy ehhez ő egyedül kevés, mindenképpen két vén szükséges! Ő is figyelmeztetett, hogy senkinek ne beszéljek a kérdéseimről, még a családomnak se! Kezdtém azt érezni, hogy gyakorlatilag senki nem tud alátámasztani bizonyos hitnézeteket, de a feltétel nélküli elfogadás, az viszont elvárás! Ekkor már nagyon

elegem volt abból, hogy nem jutok egyről a kettőre és elérkezett az a döntő pillanat, amikor leültem a gép elé, beírtam a keresőbe, hogy "Raymond Franz". Néhány perc múlva már a Mindenkinék Jehova Tanúiról oldalon olvastam a Lelkiismereti válság könyvet. 3-4 nekifutásra végig értem és elkezdett összeállni a kép. Elmondhatatlan hálát éreztem Ray iránt, amiért kiállt a helyesnek érzett értékek mellett, és, hogy tapasztalatait közkincsé tette. (Köszönet a fordítóknak is.) Ugyanakkor tudtam, hogy már többé semmi nem lesz ugyanaz, és eljön az a pillanat, amikor nekem is döntést kell hozni. Sok minden még csak homályosan körvonalazódott, ezért átfogó tanulmányozásba kezdtem, most már nem csak a Társulat kiadványaiból! Nem sokkal ezután, munkahelyemen időközönként további munkanapokon is igényt tartottak a jelenlétre, ami az előny-hátrány mérlegén már a felmondáshoz vezetett! Több szempontot figyelembe véve az albérlet lezárása mellett döntöttünk és visszaköltöztünk korábbi lakóhelyünkre, az előző gyülekezetünkhöz.

Mivel tudtam, milyen jelentősége van az 1914-es tanításnak elhatároztam, hogy ezt alaposan megvizsgálom. Megrendeltem és megkaptam (Ingyen!) Carl Olaf Jonsson "A 'Pogányok Ideje' - Vajon véget ért?" c. könyvét. Olvasása során egyértelművé vált mennyire megalapozatlan a Társulat "hét idő" prófécia értelmezése. Leginkább az fájt, hogy ezzel már a 70-es években tisztában voltak és évtizedek óta megvezetnek milliókat! Mielőtt állást foglaltam a szervezettel szemben, a végletekig szerettem volna meggyőződni az i.e. 607 vs 587 kérdésről. (A régészet szerint i.e. 586 vagy 587-ben pusztult el Jeruzsálem.)

Úgy gondoltam a Biblia segítségével tisztázom a kérdést. Végig olvastam minden bibliai könyvet, ami segíthetett a kronológia felállításához, jelölve minden támpontul szolgáló bibliaverset. Családom napokig azzal szembesült, hogy az egész étkező asztalt elfoglaltam kinyitott bibliafordításokkal, kinyomtatott régészeti leletekkel, király listákkal, könyvekkel, idő egyenesekkel! Már több forrásból olvastam azt, hogy a társulati időszámítás nem stimmel. Mégis mélyen érintett, amikor saját kutatásom eredménye (a Biblia alapján) a régészet idő egyenesével volt párhuzamos. Egyre inkább tudatosodott, mennyi információt elhallgat a Társulat, csak azért, hogy a "hű és értelmes osztály" legitimitását igazolják! Nem volt könnyű megbékélni ezzel az igazsággal az "igazságról". Ezek után már lelkiismeret furdalás nélkül bővíttem ismeretem "hitehagyottnak" nevezett forrásokból, valamint más vallású teológusok írásaiból, előadásaikból. A 2016-os kongresszust már egész más (nyitottabb) szemmel ültem végig. Egy-egy film bejátszás után a tapsoló tömeg, az egyik idős, karakteres körzetfelvigyázó előadását juttatta eszembe, aki azt mondta:

"Tudjátok, testvérek azért kell mindent sokszor ismételni, mert oda se figyeltek! Most is a többségetek csak ül, mint a tők, fogalma sincs, miről van szó és csak mindenre bólogat! (A többség erre is csak bólogatott.)

Nem sokkal a kongresszus után bejelentkezett pásztori látogatásra Zoli és elkísérte a gyülekezetünkhöz nemrég irányított új vén, M. Ferenc. Az esti melegben a diófa árnyékában ültünk le hármásban, mivel feleségem késve ért haza. Az igazsághoz hozzátartozik, hogy az én "buzdításommal" sem szoktak végezni a pásztorin. (Mindig én voltam a leginkább "rászorult"), így a feleségem és a gyerekek rendre kimaradtak.

A szokásos, "hogyvagytokmiújság" kérdések után, megkérdezték, miben tudnának segíteni, hogy ismét aktív legyek a prédikálásban?

Biztosítottam őket, hogy örülök a segítő szándékuknak és hasznos lenne, ha megmagyaráznának néhány társulati tanítást. Rögtön felvettem, nyilván tudják, (úgy tűnt nem tudták), hogy a Társulat értelmezése szerint Timóteus életének idején, nem volt utolsó napok, ezért a 2Timoteus 3. rész kifejezetten napjainkra vonatkozik! Azt szerettem volna tudni hova tehető az, hogy a Biblia szerint, az utolsó napok jellegzetességeit kifejezetten Timóteusnak kell megtudni? (3:1) Az utolsó napok jellegzetességeit felmutatóktól Timóteusnak el kell fordulni (3:5), ezek közül néhányan a megírás idején (jelen idő!) "mindig tanulnak" (3:7), "de nem fognak további előrehaladást tenni" (3:9)... Tehát már valamennyi előrehaladást a megírás idején tettek, ami kizárja, hogy csak a XX. században szülessenek. Timóteus azonban, velük ellentétben maradjon meg abban, amit tanult! (3:14) Elmondtam mit ír Josephus történetíró az adott időszakról, és mennyire illik Timóteus kortársaira, a Pál által adott leírás! Ezen kívül, hogy egyeztethető össze a Társulat tanításával, a Cselekedetek 2:16,17 ahol Péter egyértelműen úgy azonosítja a nyelveken szólást, mint ami "most" az "utolsó napokban" történik?

Egy darabig kérdőn néztünk egymásra és mivel úgy tűnt erre nem lesz válasz, más témát vettem fel.

Mivel mindketten jóval a 2. világháború után születtek megkérdeztem, hogy a szüleik vagy nagyszüleik éltek-e a 2. világháború idején? Igenlő választ kaptam. A következő kérdésem az volt, hogy mivel ezen felmenőkkel bizonyos időt együtt éltek, állíthatják magukról, hogy a 2. világháborút megélt nemzedék tagjai? Értették, hova akarok kilyukadni, Zoli hevesen bizonygatta, hogy:

"Igen, én ahhoz a nemzedékhez tartozok, amelyik átélte a 2. világháborút, mivel a nagyapám élethűen beszámolt róla, így olyan mintha én is átéltem volna!"

Zoli válaszát nem tekintettem komolynak, Feri meg csak hallgatott, ezért összefoglaltam a lényegét: Miként lehetne az 1914-es nemzedék tagja az, aki nem élt 1914-ben?

Végül azt mondták ők nem fognak tudni meggyőzni, és nem is azért jöttek, hogy megmagyarázzanak bibliai tanításokat, hanem azért hogy buzdítsanak a prédikálásra.

Rámutattam, hogy ez bizony probléma, mert a véneknek képeseknek kell lenni megmagyarázni bibliai tanításokat a kételkedőknek. Meglepettnek tűntek, ezért kivittem a "szervezet" könyvet és felolvastam a 30. oldalról a felvigyázókra vonatkozó feltételek alcím alatt a következőket:

"Csak akkor mondható el róluk, hogy a szent szellem által lettek kinevezve, ha eleget tesznek a feltételeknek".

Majd a 34-35. oldalról:

(egy vén) "Képes arra, hogy érveljen másoknak, bizonyítékokat hozzon fel, megcáfolja az ellenvetéseket, és úgy magyarázza az írásokat, hogy az meggyőz másokat, és erősíti a hitüket (...) meggyőzze a kételkedőket".

Erre ismét nem mondtak semmit, ezért felvettem, hogy az is segítség, ha a vezető testületnek írt levelemre kapott válasz szellemében, továbbítják kérdéseimet az illetékeseknek. Meglepetésemre ezt kerek-perec megtagadták. Kértem, hogy akkor ezt adják írásba és ezt mellékelve felteszem én a kérdéseket. Erre sem voltak hajlandók! Megkérdeztem mi az oka annak, hogy nem tartják be a "teokratikus rendet"? Azt felelték, nekik joguk van eldönteni mit továbbítanak, és mit nem, egyébként, igen előrehaladt az idő, úgyhogy menniük kell, ha szeretném, befejezhetnék egy közös imával? Mondtam, hogy "nem szeretném, ezek után nem tartoznak abba a körbe, akikkel szívesen mondanék közös imát". Kikísértem őket, és innentől nem mentem gyülekezetbe. Az 1914-es tanításról, ENSZ tagságról, pedofíliáról, egy szót sem szóltam nekik, gondoltam azt már végképp 'nem tudnák elviselni'.

Mivel az egész rokonságom, és minden barátomnak hitt kapcsolatam tanúkból állt, sokat törtem a fejem miként tudom a megszerzett ismereteimet kommunikálni. Ez a vártnál is komplexebb feladat volt. Utólag már látom, ennek a vezető testületbe vetett értelmetlen bizalom az oka! Amíg ez a kötődés fennáll, az ész érvek semmit nem számítanak.

Feleségem lehetőség szerint továbbra is látogatta az összejöveteleket. Egy vasárnap a koordinátor közölte vele, hogy pénteken, amikor hiányzott, volt egy "helyi szükséglet" előadás, amiben név nélkül, de felismerhetően utaltak rám, mint aki rossz társaságnak számít, ezért kerüljék a velem való kapcsolatot. Emiatt ne csodálkozzon, ha őt sem hívják a testvérek gyülekezeten kívüli találkozókra. (Nem csodálkozott!) Ez a szervezet szabályai szerint a megjegyzetekre vonatkozó eljárás! De ne aggódjon vele (feleségemmel) nincs semmi gond!

Vártam, hogy talán legalább felhívják, hogy miért nem járok, netán velem is közlik, mit nem teszek helyesen (nem csak a gyülekezettel), de semmi! Néhány hét múlva elővettem a szervezet könyvet, megpróbáltam kitalálni mi lehetett a "megjegyzés" oka. Nem jutottam előrébb, már csak azért se mert az utasítás szerint, a megjegyzést többszöri Biblián alapuló tanácsnak kell megelőzni. Mivel ez teljesen elmaradt, felhívtam a koordinátort G. Róbertet, hogy tulajdonképpen mi is a probléma velem?

Kiderült, van két tanú is, aki hajlandó tanúsítani, hogy nézeteim szerint nem csak Jehova Tanúi fognak megmenekülni Armageddonkor!

Közöltem, ehhez nem kell tanú, mert valóban így gondolom, és ez nincs is ellentétben a Társulat álláspontjával.

Idéztem neki a JW.org honlapról a gyakori kérdések közül az alábbiakat:

"Úgy gondolják Jehova Tanúi, hogy egyedül ők fognak megmenekülni?"

Nem. Több millióan, akik az elmúlt évszázadokban éltek, és nem voltak Jehova Tanúi, lehetőséget fognak kapni a megmentésre. A Biblia azt írja, hogy Isten megígért új világában „lesz feltámadásuk mind az igazságosoknak, mind az igazságtalanoknak” (Cselekedetek 24:15). Ezenkívül a ma élő emberek közül is sokan dönthetnek úgy, hogy

elkezdik Istent szolgálni. Ők is megmentésben fognak részesülni. **Tulajdonképpen nem a mi dolgunk meghatározni, hogy ki fog megmenekülni, és ki nem. A döntés egyértelműen Jézus kezében van.**

Elmondtam, hogy az első, és az utolsó két mondattal maximálisan egyet értek! Úgy tett mintha nem ismerné az idézett gondolatokat, és megígérte utána néz ennek! Nem tett semmit sem! Azt is megkérdeztem mikor próbáltak többször is Biblián alapuló tanácsot adni ez ügyben? A pásztori látogatásra utalt. Összefoglaltam neki, hogy miről beszéltünk Zolival, és Ferivel, tehát ez a téma szóba sem került, és a többi kérdésben sem jutottunk előrébb. Szerinte kérdéseim csak "felesleges kutatnivaló dolgok". Nem tudtunk egyetérteni!

Bár nem jártam összejövetelekre, az esedékes körzetkongresszusra Csepelen elmentem, mert feleségem nem szeret a budapesti forgalomban vezetni. A program végén találkoztam az aktuális körzetfelügyelővel, B. Andrással. Ő Sz. Ferencsel ellentétben empatikus beállítottságú volt. Beszélgetni kezdtünk, miközben egy székhordáshoz önkénteseket toborzó testvér folyton megpróbált bevonni a munkába. Valamiért nem akart a tudatáig jutni, hogy nem jelentkeztem önkéntes munkára, ezért kicsit részletesebben megmagyaráztam neki, hogy egyáltalán nem érdekel, mi történik a székekkel, ez a beszélgetés nekem egy nagyságrenddel fontosabb. Szemlátomást nem értette, hogy ilyen is előfordulhat. Azonban a körzetfelügyelő átértette a gondolatcsere jelentőségét, javaslatára a termen kívül folytathattuk. Mindketten láttuk, ez hosszabb téma, mint amire most lehetőség nyílik, ezért megbeszéltünk egy találkozót a következő hétvégén. Meghívta a beszélgetésünket figyelő felnőtt fiamat is, aki, hogy András szavait idézzem: „Még szerencsés, mivel nem keresztelkedett meg, még van választási lehetősége!” Őszinte mondat volt.

A szolgálati lakásával egybeépített Királyságteremben fogadott minket. Örültem neki, hogy egymagát is elegendőnek találta, nem érezte szükségét még egy vénnek! (Tanúnak a bíróihoz.) Hozta a Bibliáját és két társulati könyvet, mondván ezek képezik az alapokat! Én rátettem a kezem a Bibliámra és kijelentettem, nekem csak ez az alap! „Tulajdonképpen nekem is!” Válaszolta, és eltette a két könyvet. Beszélgetésünk során részeltessen kifejtettem mi a probléma a hét idő prófeciával, i.e. 607-el, 1914-el, a nemzedék értelmezésével, stb. Türelmesen végighallgatott, némileg ismerte is a tanítás hiányosságait, elmondta nem fogja tudni cáfolni a felhozott érveket, lehetséges, hogy egyszer majd kiigazítja a Társulat ezeket a tanításokat. A maga részéről két részre bontja a Társulat nézeteit. Egyik a prófeciák, megértések csoportja ahol sokszor történik változás, a másik, ami szerinte fontosabb, az életmódot szabályozó hitelvek (erkölcsi nívó)! Szerinte Jehova Tanúi ebben mindenkinél jobb eredményeket mutatnak fel! Én ezt árnyaltabbnak, és nem elkülöníthetőnek láttam. Bizakodva felvetette, hogy valami azért mégis ideköt a szervezethez! - A múltam. - feleltem. Nem jól értette mire gondolok. Andrászt fondorlattól mentes, kedves embernek ismertem meg, és volt még néhány kijelentése, amiről rá való tekintettel nem beszélek.

Éreztem, hogy gyülekezetünk vénjei már egyenesítik a kaszát, ezért kerestem az alkalmat, hogy szélesebb családi körben is megosszam ismereteimet. Nem szerettem volna úgy eltűnni a kapcsolati körükből, hogy csak a hátam mögött terjedő információk jutnak hozzájuk!

2016. 12. 03. szombat délelőtt felhívtak a vének, egyikük közölte, hogy ki van hangosítva a telefon, és a bírói bizottság meghív egy 5-én, hétfőn tartandó megbeszélésre, ismertette a bizottság tagjait és tudakolta, megfelel-e az időpont? Kérdeztem, miért akarnak bírót tartani? Az volt a válasz majd mindent megtudok! A kérdés az, megfelel-e az időpont? Kifejtettem, nem érdekel az időpont, az érdekel, mivel vádolnak?

Ezeket a köröket lefutottuk párszor, végül kibökte, annyit mondhat hitehagyás vádja merült fel! Megkérdeztem ki vádol? Ezt nem volt hajlandó megmondani, csak annyit, hogy vannak tanúk! Az a kérdés, megfelel-e az időpont! Javasoltam időpontozás helyett buzdítsák azt, akinek baja van velem, hogy alkalmazza a bibliai alapelveket, és keressen meg a problémájával! Ismét azt kérdezte megfelel-e az időpont? Erre azt válaszoltam, miért nem látják el bibliai tanáccsal azt, aki vádaskodik? Gyakorlatilag két különböző témáról folytattunk párbeszédnek tűnő monológot, végül szavaimba vágva bediktált egy telefonszámot, amit hívhatok, ha nem tudok elmenni, és ha nem jelzek, akkor a távollétemben lefolytatják a bírót! Szerettem volna további kérdéseket feltenni, azonban ők sorban elkészöntek, majd egy "sajnos lemerül!" mondattal kinyomta a telefont. Meggyőződésem, hogy hazudott!

Latolgattam a lehetőségeket. Vagy visszavonom a Társulat hazug tanításairól való véleményem, ami kizárt eset, vagy kiközösítenek! (Az is egy "kizárt" eset! :) Harmadik lehetőség, hogy én különülök el a bírói előtt! Végiggondoltam kivel szeretnék találkozni a még rendelkezésre álló két napban. Elsőként egyik unokaöcsémrel akartam beszélni, mint már említettem ő nagyon közel állt hozzám! Próbáltam hívni, de nem vette fel! Kb. fél óra múlva a következő sms-t küldte:

"Tudod óriásit csalódtam benned! A kedvenc nagybátyám voltál, mindig kiálltam melletted, mert hittem azt, h az indítékaid helyesek! De amiket néhány napja a xxx-nak (unokahúgom) mondtál az sokkolt! Mi a franc bajod van? Amit csinálsz, azzal nem csak a saját életedet teszed tönkre, hanem a családot, a gyerekeid életét is! Beszéltem a XXX-i vénekkel gondolom, már tudod! Nem akarom, h a családom, a rokonaim és a barátaim szellemisége kárt szenvedjen az abszurd elképzeléseid miatt! És amit lehet, most nem hiszel el, de őszintén remélem, h egyszer majd megköszönöd azt, amit tettem, mert Te miattad is tettem! Sokat fogok imádkozni érted, mert sokkal több voltál nekem mint egy nagybáty, de számomra most meghaltál! Én tiszteletben tartom a döntésedet, az 'érzéseidet', kérek, tedd ezt te is! Ne keress!!!!!!"

Megjegyzem ekkor még Jehova Tanúja, hittestvére, egykori "kedvenc nagybátyja" voltam! Honnan jön ez a rengeteg indulat? Miért van az, hogy egyébként értelmes emberek kevésnek érzik magukat ahhoz, hogy érveljenek az "igazság" mellett, de elegendőnek az ítélkezéshez?

Mindenesetre ez megerősített elhatározásomban. Semmiképpen nem szeretnék ahhoz a szervezethez tartozni, amelyik ily ellentétesen működik a szeretet törvényével, jóllehet nem áztatja azt képmutatón saját zászlajára tűzni! Hát... nem kerestem!

Végiglistáztam családomból ki hajlandó még szóba állni velem. Volt, aki részben megértette kételyeimet, olyan is akadt, aki futtában megátkozott, és többen nem voltak hajlandók találkozni velem! Sokatmondó, hogy azok, akik meg vannak győződve arról, hogy ez az igazság, megtagadják, hogy érveljenek mellette!

Hétfő délelőtt megírtam a következő levelet:

“Vének testülete xxx (város)

Arra kérlek titeket, olvassátok el alábbi levelem.

Az itt felhozott érveim cáfolatát bármikor kész vagyok meghallgatni, azon elgondolkodni meggyőző BIBLIÁN ALAPULÓ érvek esetén meglátásomon változtatni.

Az elmúlt években sokat foglalkoztam a nemzedék, utolsó napok próféciáival, és az utóbbi időben a Királyság 1914-ben történt felállításával. Ez utóbbit újra és újra megvizsgálva a következő nehézségeket tapasztaltam.

A hét idő profetikus második értelmezésére nincs konkrét bibliai alap. A Dániel 4:33 szerint “beteljesedett Nabukodonozoron”. A Társulat adventista tanításokból átvéve a hét időt, a nemzetek meghatározott ideje (korábban pogányok ideje) szinonimájaként értelmezi, ami tart i.e. 607-1914-ig. A Lukács 21:24 verse jövő időben beszél ennek kezdetéről, mint ami Jeruzsálem elpusztításával kezdődik i.sz. 70-ben. A hét időt meghatározó bibliavers a Jelenések könyvéből kiemelt három és fél idő vagy 1260 nap, nincs közvetlen összefüggésben a Dánielnél említett Nabukodonozor örültségének hét idejével. A Jelenések nagyszerű csúcspontja közel c. könyv szerint az 1260 nap szó szerinti 24 órás napot jelent. Semmilyen magyarázat nincs arra, hogy, ha a három és fél időt megszorozzuk kettővel, hogy megkapjuk a 7 időt, miért nem marad továbbra is szó szerinti nap. Ahhoz, hogy az így kapott 2520 nap, 2520 év legyen, szükséges két bibliaverset a szövegkörnyezetéből kiemelni és általános szabályként értelmezni, ami azért is következetlen, mert az 1260 napot továbbra sem éveknek értelmezzük.

Mindez, ha nehezen is, de elfogadható volt nekem, azért mert az időszak végén történt egy jelentős esemény az első világháború. Azonban a nemzedék kényszerű egyre logikátlanabb módosításai arra késztettek, hogy alapjaiban mindent újra vizsgáljak meg. Alapvető kérdéssé vált legtöbb tanításunk alapja, az 1914-es dátum, és a dátum kiindulását megadó i.e. 607.

Ha vizsgáljátok ezt a témát, tudjátok, hogy a Társulat 607-et védő cikkeiben egyetlen egy szakértőt sem tud úgy idézni, mint aki egyetért Jeruzsálem i.e. 607-ben történt pusztulásával.

Hónapokat töltöttem a régészeti bizonyítékok megvizsgálásával, amit most nem részletezek. A végeredmény: Elsőprő azon bizonyítékok száma, amik i.e. 587-re úgy mutatnak, mint Jeruzsálem pusztulására. Ettől függetlenül, ha ellentétben áll a

régészet és a Biblia, inkább hiszek a Bibliának. Ezért megvizsgáltam a bibliai leírásokat és jelöltem minden verset, ami segít az adott időszak megértésében, majd elkezdtem egy idővonalat rajzolni, fix pontnak tekintve az i.e. 539-es dátumot, Babilon bukását.

Számos bibliavers enged arra következtetni, hogy a "szolgaság" már a lent említett királyok idején megkezdődött!

A Jeremiás 25:8-12 elmondja, hogy JÚDA és a KÖRNYEZŐ nemzetek "SZOLGÁLNI!!!" (nem fogságban lenni) fogják Babilon királyát és "nyomorgattatnak" észak minden családjá" által.

A Társulat értelmezése szerint a Jeremiás 25:8-12 szavai a zsidók i.e. 537-ben történt szabadon engedésétől visszafele számolva i.e. 607-ben Jeruzsálem lerombolásával kezdődően értendő.

Kezdeti nehézség, hogy a Jeremiás 25:12 szerint a 70 év vége az, amikor Babilon királyát "számadásra" vonja Jehova. Ez i.e. 539-ben történt!

Júda királyai Jeruzsálem pusztulása előtt az alábbiak voltak időben visszafelé:

Sedékiás 11 év (uralkodás) (2Királyok 24:18)

Szolgaságát bizonyítja, hogy Babilon királya nevezte ki. (2Királyok 24:17) Uralkodásának 4. évében Jeremiás vitázik Hanániával arról, hogy Jehova visszahozza-e a babiloni foglyokat és leveszi-e róluk Babilon igáját (Jeremiás 28. rész). Utána Jeremiást arra utasítja, hogy írjon a Babilonban lévő foglyoknak, hogy ne reméljenek gyors szabadulást, hosszabb távra tervezzék életüket, mert nem irányítja rájuk figyelmét, míg le nem telik a 70 esztendő (a szövegkörnyezet legtermészetesebb olvasata szerint már folyamatban volt a 70 esztendő!). Ez 7 évvel Jeruzsálem pusztulása előtt volt!

Sedékiás fellázadt Babilon ellen (2Királyok 24:20). Ha még nem volt szolgaság mi ellen lázadt fel?

Joákin 3 hó (uralkodás) (2Királyok 24:8)

Joákin megadja magát Nabukodonozornak (2Királyok 24:12). Ez 11 évvel Jeruzsálem pusztulása előtt volt!

Abszolút szolgaságba, sőt fogságba került, ő és még sokan.

Joákim 11 év (uralkodás) (2Királyok 23:36)

Babilon királyának szolgája lett, rablócsapatok pusztították (Észak minden családjá, Jeremiás 25:9). Dánielt és társait fogságba viszik (2Királyok 24:1-3, Dániel 1:1-3) Ez 19 évvel Jeruzsálem pusztulása előtt volt!

A fenti idézetek jól mutatják, hogy a "szolgaság" már jóval Jeruzsálem pusztulása előtt megkezdődött. (Erre sokkal több belső bizonyíték van még a Bibliában). Ezért nem látom akadályát annak, hogy kijelentsem, a Biblia, és a régészet i.e. 587-es dátuma teljes összhangban van. Megkezdődött a "mindeme nemzetek" (Jeremiás 25:9) szolgasága a régészet szerint i.e. 609-ben, amikor Babilon váltotta az Asszír világhatalmat. A szolgaság közben i.e. 587-ben lerombolta Jeruzsálemet, és Jehova számadásra vonta a 70 év végén Babilont!

Ez azt jelenti, hogy a 2520 év nem 1914-ben, hanem 1934-ben kell leteljen! Mivel akkor nem történt semmi világrengető esemény, ami igazolhatná a prófétai időszak végét, az erőltetett, komplikált, logikátlan értelmezés számomra nem hiteles! Ha pedig Jézus semmilyen formában nem jött el 1914-ben, nem nevezett ki senkit semmire, nem választott ki igaz vallást, hanem továbbra sem tudjuk a "napot és órát", addig is a világon együtt növekszik a gyom és a búza!

Így 1914-et a Társulat sok másik hamis prófeciájához sorolom, amit nem lehet a növekvő világosság, szintén szövegkörnyezetből kiemelt értelmezésével magyarázni.

Az 5Mózes 18:20-22-ben említett hamis próféta a Társulat.

Még sok mondanivalóm lenne nektek de.....

A fenti tanítások ellehetetlenítik a nyílt szellemi beszélgetéseket a gyülekezetben, (a Társulat) tanításai részemről nem felvállalhatok, és amíg a Társulat makacsul ragaszkodik a Bibliával nem alátámasztható tanításaihoz, én elhatárolódom a veletek való szellemi közösségtől! Sok kellemes élményem is volt veletek, ezeket köszönöm, igyekszem erre emlékezni.

2016. 12. 05.

Keresemazutam"

Délután a megadott időpontra elvittem a levelet, a vének már a Királyságteremben voltak. Elhatároztam, hogy ha kialakul is valamiféle beszélgetés, nem fogok érzelmileg bevonódni, már nem tartottam igényt igazam elismerésére. Ami ezután történt olyan volt mintha külső megfigyelője lettem volna az eseményeknek! Azzal fogadtak, hogy nagyon örülnek, hogy elmentem. Biztosítottam őket, hogy felesleges örülniük, mert csak ezt a levelet hoztam, és nem tekintem őket semmilyen illetékes bírói testületnek! Mint Ferencsel, Jánossal, Imrével, Zolival, bármikor szívesen beszélgetek, de mint bírói bizottság, számomra hiteltelenek!

Ferenc kézbe vette a levelet, és kérdezte, hogy mit tartalmaz, láthatóan nem szerette volna elolvasni, nekem viszont nem állt szándékomban ettől megkímélni.

János indítványozta, hogy ha már mindegyikünk itt van, üljek le néhány szóra! (Nem volt egyértelmű mi volt a barátságosnak tűnő invitálás valódi motivációja.) Leültem közéjük. Ismét rákérdeztek a levél tartalmára. Láthatóan megkönnyebbültek (Imrét kivéve) mikor kiderült, hogy ez egy elkülönülő levél!

János őszinte választ kérve, színpadiasan tagolva feltette a következő kérdést:

Tulajdonképpen... Kivel-Kikkel-Mivel... van problémád?

Elmondtam, hogy kivel és kikkel ugyan van problémám, de ez nem meghatározó.

A mivel, az, ami perdöntő, nevezetesen az, hogy az Őrtorony Társulat a Bibliával ellentétes tanításokat tanít! Látva valódi és a megjátszott kételkedő arckifejezéseket, úgy döntöttem, részletesen cáfolom az i. e. 607-es dátum hitelességét. Egy darabig figyelmesen hallgatták az érvelést, majd amikor kezdett kidomborodni, hogy hol hibás a Társulat érvrendszere, János közbeszólt: látszik, hogy sokat foglalkoztál ezzel a témával, de válaszolj őszintén: az utóbbi időben mennyi erőfeszítést tettél azért, hogy felkészülj és elgyere az összejövetelekre?

Zoli egyetértően jelentőségteljesen bólogatott, mint amikor valami nagyon fontos szempontra mutatnak rá! Őszintén válaszoltam: "Pontosan annyit, amennyit ti tettetek azért, hogy megtudjátok, miért nem járok, és amennyit ti tettetek azért, hogy felkeresetek buzdítás végett!" A bólogatás fennakadt, és János is elégedett lehetett az őszinte válasszal, mert nem volt kiegészítő kérdés, én pedig folytattam a hét idő próféciaértelmezés cáfolatát. Ezt láthatóan nagyon kínos lehetett hallgatni, többször is megpróbáltak témát váltani, de én mindig visszatértem oda ahol tartottam, és ott folytattam. Örülök, hogy sikerült kifejtenem a témát, nem azért mert azt várom, hogy bármilyen hatása lehet rájuk nézve. Engem erősített meg meggyőződésemben az a tapasztalat, hogy láthattam, mennyire védhetetlen a Társulat állítólagosan szent szellemtől származtatott írásmagyarázata. Mivel a jelenlevő vének az 1914-es próféciahoz vezető buktatókkal kapcsolatban teljesen tájékozatlanok voltak, meg sem próbálták védelmezni ezt a tanítást. Szokás szerint a tévedések lekicsinylésével próbálkoztak. Kérdeztem van-e a kisteremben Igazság könyv, mire Ferenc a következő sokatmondó választ adta: "NEM KELLENE LENNI!" Ennek ellenére felálltam és találtam a kisterem polcán lévő könyvek közt egy ottfelejtett példányt. Levettem és felolvastam a 2. fejezet 5. bekezdéséből a következőket:

"Nemcsak azt kell megvizsgálunk, amit személy szerint mi hiszünk, hanem azt is, amit az a vallásszervezet tanít, amellyel kapcsolatban vagyunk. Vajon tanításai teljesen összhangban vannak-e Isten igéjével, vagy emberi hagyományokon alapulnak? Ha szeretjük az igazságot, akkor semmit nem kell félnünk az ilyen vizsgálattól."

Letettem a könyvet az asztalra "Mehet a megsemmisítendő kiadványok közé!" megjegyzéssel.

János megpróbálta az idézetből csak a hagyományokat meghallani, ezért még egyszer fel kellett olvasnom neki, hogy a tanításoknak teljesen összhangban kell lenni a Bibliával. Ha hamis próféciaikat tanítanak, arra az 5Mózes 18:20-22-ben írottak az érvényesek! Kértem őket keressék ki ezt a bibliaverset!

Közben Jánosban ismét felmerült egy őszinte választ igénylő kérdés. Annyira hangsúlyozta az őszinte válasz szükségességét, hogy már arra gondoltam, nála nem természetes az őszinte válasz, vagy engem tart krónikus hazudozónak? "Megnyugtató", hogy nem erről van szó, csak ennél a témánál különösen fontos az őszinteség! (Nem tudom melyik témánál nem különösebben fontos!) A kulcskérdés ez volt: Az utóbbi időben olvastál-e hitehagyottaktól származó irodalmat? (Már komikus volt, hogy még egyszer figyelmeztetett az őszinte válasz szükségességére!) Elmondtam (Őszintén!!! :), hogy olvastam a Társulat által hitehagyottaknak nevezett személyektől irodalmat, és mindenkinek ajánlom Raymond Franz Lelkiismereti válság könyvét, vagy Karl Olaf Jonsson Pogányok ideje könyvét!

János megkönnyebbült sóhajjal és elégedett mosollyal közölte, hogy rögtön gondolta abból, amit mondtam. Kérdeztem tőle, hogy ismerős volt a téma, mivel ő is szokott ilyeneket olvasni?

Zavartan tiltakozott, hogy nem dehog, csak már sok olyan személlyel beszélgetett, akik hitehagyott irodalmat olvastak. Nem volt túl meggyőző! Közben Feri a telefonján, Imre a Bibliájában kikereste a bibliaverset, és kértem Ferit, hogy olvassa

fel, mert ez vonatkozik a Társulatra, mint hamis prófétára! Nem akarta felolvasni mondván, hogy míg beszélgettünk addig ők Imrével már elolvasták. Kérdeztem, hogy kellemetlen hallani, azért nem szeretné felolvasni? Nem, nem, mentegetőzött, és mivel nálam nem volt Biblia, (nem számítottam beszélgetésre) kivettem Imre kezéből és felolvastam az 5Mózes 18:20-22-t.

“20 De ha a próféta olyan szót mer mondani az én nevemben, melyet nem parancsoltam, hogy mondjon, vagy más istenek nevében beszél, annak a prófétának meg kell halnia. 21 Ha pedig azt kérdezed szívedben: ,Honnan tudjuk, melyik szót nem mondta Jehova?’22 Ha a próféta Jehova nevében beszél, és az a szó nem lesz, meg vagy nem teljeseedik be, akkor ez az a szó, amelyet nem mondott Jehova. Elbizakodottságból mondta azt a próféta. Ne rémülj meg tőle.”

Ezek után nem sok mondanivalójuk maradt néhány formáság, aláírás meglétének ellenőrzése a levélen, elmondták hogyan jöhetnek vissza, mikor lesz bejelentés stb. A Társulat 1914-es tanítását meg sem próbálták védeni!

Összességében azért értelmesebb beszélgetés volt, mint amire számítottam. A bejelentésig Öcsémmel váltottam néhány e-mailt, a Társulat erőltén érveit kigyűjtötte, és jól rátapintott néhány érzelmi szempontra, ami döntésem hátterében áll! Sajnálom, hogy az írásos kommunikáció időigényessége miatt sok minden tisztázatlan maradt. Egyik sógorom többször felhívott, próbálkozásai bár egyáltalán nem győztek meg, azért jól estek mások közönyéhez képest! Két nappal a bejelentés előtt ezt az SMS-t kaptam:

“Szia Keresemazutam, úgy döntöttem, hogy amíg nem változtatsz a gondolkodásodon és elkülönült állapotban vagy nem tartok fent veled semmilyen kapcsolatot. ANYA”

Szerettem volna közölni vele, hogy egyáltalán nem ő döntött így, hanem egy a nyolcvanas években tartott zárt ajtós, kétharmados szavazás eredményét tekinti isteni útmutatásnak. Ha a vezető testület ellentétes álláspontra helyezkedne az elkülönültek státuszával kapcsolatban, 8000000 ember személyes Biblián alapuló döntése azonnal ezzel együtt módosulna. Ezt azonban nem sikerült elmondanom, mert az idomításnak megfelelően nem vette fel a telefont. Pedig ekkor hivatalosan még tanú voltam. Ellenben korábban két bibliai alapon kiközösített testvéremmel tartott kapcsolatot! Rá kellett jönnöm, hogy a paráznság, részegség az bocsánatos botlás, ellenben a Biblia alapján, az Őrtorony Társulat isteni kinevezésében kételkedni az halálos bűn! Ez a helyzet, amikor a Társulat szabályai előnyt élveznek magával a Szentírással szemben, igencsak hasonlít ahhoz, amikor a farizeusok a hagyományaik kedvéért érvénytelenítették a törvényt.

Nem egyszerű feldolgozni egy családtag halálát sem, az ember saját “élő-halála” azonban még nehezebben érthető kihívás! Félelmetes belegondolni milyen sikeresen manipulál néhány ember milliókat, és sodor ezzel érzelmi zsarolást elkövetői közé! Sokakkal együtt azt mondhatom amint Pál az 1Korinthus 4:3,4-ben:

“3 Nekem pedig a legkisebb dolog, hogy ti ítélkezzetek rajtam, vagy emberi ítéletnap, sőt magam sem ítélkezem magamon,

4 mert lelkiismeretem semmiről sem tud magamra vonatkozólag, de ez még nem tesz engem igazságossá: aki rajtam ítélkezik, az az Úr.”

Addig is (jelenleg márka független keresztényként) folytatom megfontoltabb, de mégis nyitottabb istenkeresésemet, szimpatizálva a deista és preterista nézetekkel

Keresemazutam

Utószó!

Történetem közvetlen elkülönülésem után írtam le. Publikussá tételével szándékosan vártam több évig, megadva az esélyt hozzám közel álló emberek esetleges pozitív változására. Látszólag semmi ilyen nem történt. Beszámolóm remélhetőleg ad némi rálátást arra, milyen egy tanú családban felnőni és miképpen kerül az ember a szervezet markai közé. Ugyanakkor példa arra is, hogy jóllehet áldozatok mellett, de lehetséges a szabadulás. Nem gondolom, hogy minden kételkedő tanú útja az én utam, minden eset egyedi. Sajnos a kialakult helyzetben minden erőfeszítésem ellenére sem sikerült megőrizni a házasságomat. Ma már volt feleségem sem tanú, és szerencsére időben léptem ahhoz, hogy egyik gyerekemet sem hálózta be a "szervezet". Elkülönülésem után rengeteg kutatás következett. Mindent módszeresen újra mérlegeltem. Feltettem minden tabu kérdést a Bibliával, ihletettséggel, kanonizációval, Jézus történelmi (vagy akár isteni) voltával kapcsolatban. Talán az "intelligens tervezés" kivételével mindent másképp látok. Nagyon örültem a preterista szemlélet megismerésének, saját kutatásaim, már tanúként is ebbe az irányba vittek.

Döntéshozatalom során végig visszhangzott bennem "Hegyi Álmodó" indián bölcs versének egy sora:

"Azt akarom tudni, mersz-e másnak csalódást okozni, hogy hű maradhass önmagadhoz."

Rengeteg erőt adott ez a gondolat!

Kívánom minden tanú olvasómnak, aki tényleg keresi az igazságot, legyen bátorsága szembenézni vele! Nem lesz könnyű, több lesz a kérdés, mint a válasz, de rendkívül felszabadító, ha elmondhatod: "Hű maradtam önmagamhoz!"